

ПРОГРАМА BG 06 „ДЕЦА И МЛАДЕЖИ В РИСК“, ФИНАНСИРАНА ПО ФМ НА
ЕИП 2009 -2014

Предефиниран проект по Компонент 4 „Образователна интеграция,
здраве и социално развитие“ с бенефициент район „Красна поляна“ на
Столична община, Договор № Д 03-15 от 21.01.2015 г.

Бенефициент: СО - район „Красна поляна“

Адрес: гр. София 1330
ул. „Освобождение“ №25
тел.: 02 921 72 10

www.krasnapoliana.com
e-mail: toa_krpoliana@mail.bg

Проектът се изпълни в 75 ОУ „Тодор Каблешков“

Адрес: гр. София 1373
кв. „Факултета“, бул. „Възкресение“ №151
тел.: 02 822 15 67

www.75ou.com
e-mail: ou75@abv.bg

Програмен оператор: МОН, Главна дирекция

„Структурни фондове и международни образователни програми“

Адрес: 1113 София, бул. „Цариградско шосе“ №125, бл. 5, ет.1

www.bg06eeagrants.bg

Този документ е създаден в рамките на проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“, осъществен от СО – район „Красна поляна“, Договор Д 03-15 от 21.01.2015 г., изпълнен с финансовата подкрепа на Програма BG 06 „Деца и младежи в риск“, финансирана чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Столична община – район „Красна поляна“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и на Програмния оператор.

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТА

гр. София, 2017 г.

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА:

Представяме на Вашето внимание кратък анализ на резултатите по предефиниран проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“, осъществен от район „Красна поляна“ на Столична община в 75 ОУ „Тодор Каблешков“ в кв. „Факултета“. Проектът се изпълни с финансовата подкрепа на Програма BG – 06 „Деца и младежи в риск“ на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г. и с Програмен оператор МОН, Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“.

Обща сума на проекта: 359,240 евро

Работата по проекта стартира с подписването на Договор № Д 03-15 на 21.01.2015 г. между проф. Тодор Танев – министър на МОН в качеството на програмен оператор и г-н Иван Чакъров – кмет на район „Красна поляна“ и ръководител на екипа за управление на проекта. През м. април 2016 г. се подписа Анекс към договора за продължаване на дейностите по проекта с още една година - до 30.04.2017 г.

По време на проекта бяха осъществени обучения на двете педагожки и медиатора, работещи по проекта, в Страсбург от 02.06.2015 г. до 04.06.2015 г. в Съвета на Европа, както и две обучения, проведени в София за повишаване на познанията и компетенциите им във връзка с изпълнението на проекта.

ОПИСАНИЕ НА ПРОЕКТА:

До реализацията на настоящия проект се стигна след провеждането на много срещи и дискусии между представители на СО-район „Красна поляна“, МС, МОН и СОС.

Необходимостта от интеграция на ромското население в района е важен приоритет в работата на общинската администрация. Опитът показва, че за предотвратяване на ранното отпадане на ромските деца от образователния процес е необходимо работата с тях да започне в ранна детска възраст, за да се формира траен интерес и мотивация за учене.

По проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“ бяха осъществени следните дейности:

1. Строително – ремонтни дейности за изграждане на кухня, столова и две нови класни стаи в съществуващо от 20 години в груб строеж помещение в 75 ОУ „Тодор Каблешков“ в кв. „Факултета“:

Тази дейност се оказва една от най-важните, защото чрез нейното изпълнение се изградиха две нови класни стаи за ранна предучилищна подготовка на деца от квартала, които не посещават детска градина. Изгради се кухня и столова в 75 ОУ, което беше единственото училище в район „Красна поляна“ без ученически стол.

Беше проведена обществена поръчка за изпълнение на СМР, като за изпълнител беше избрана фирма „Електра тим“, а строителният и инвестиционният контрол се извърши от фирма „Евровия инженеринг“. На 10.08.2015 г. в срок, успешно и качествено бе завършена реконструкцията. С обществената поръчка бяха спестени 56 750 лв. от предвидените, като с тях се извърши изграждане на вертикална планировка и ремонт на фасадата на пристройката към основната сграда на 75 ОУ, където се намират новоизградените помещения.

Общата стойност на строително – ремонтните дейности е 124 797 евро.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

2. Оборудване и обзавеждане на новите кухня, столова и две класни стаи за ранна предучилищна подготовка на деца от 4 до 6 годишна възраст:

Беше проведена процедура по ЗОП за доставка на кухненското оборудване и за обзавеждането на новите класни стаи, като за изпълнители на поръчката бяха избрани фирмите „Гърков консулт“ ЕООД и „БИС“ ООД.

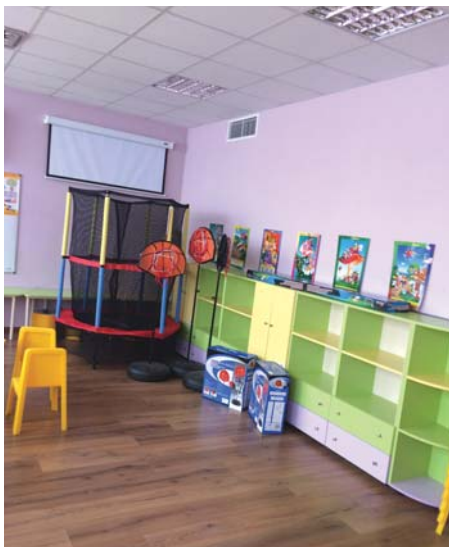
Оборудването на кухнята и столовата беше изпълнено по предварително изготвен проект - модерно и функционално и напълно отговарящо на всички стандартни изисквания за оборудването на такива помещения.

Обзавеждането на новите класни стаи също беше по предварително изготвен проект, като се избраха свежи цветове за мебелите, което създаде уют.

За обучението на децата през двете учебни години бяха закупени комплекти учебници и учебни помагала за предучилищни 5 и 6 годишни групи, допълнителни материали за часовете по конструиране и технологии, както и материали за проведените арт-школи с децата през летните месеци на 2016 г. Бяха закупени книжки за оцветяване, занимателни табла за дневния режим, книжки за лесно научаване на буквите и цифрите.

За провеждането на тържества по различни поводи бяха поръчани и доставени национални фолклорни костюми за момичета и момчета, костюми на цветя и различни животни.

За провеждането на интерактивни уроци с децата и за отпечатването на нужната документация допълнително бяха закупени два лаптопа и две мултифункционални устройства. За осигуряването на подходящи температури в класните стаи бяха доставени и два отоплителни уреда, които се използваха в студените дни след приключването на отоплителния сезон в училището.

3. Образователна и социална интеграция и билингвично обучение на 50 деца от ромски произход, които не са посещавали детска градина:

Изпълнението на тази дейност се оказа от изключително значение за успешното реализиране на проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие". Интеграцията на децата чрез образование беше основна цел на проекта.

Бяха назначени две учителки със специалност „Предучилищна педагогика“, които работят в 75 ОУ „Тодор Каблешков“ и имат голям опит в обучението и работата с деца – билингви. Това са г-жа Ценка Тонева, която повече от 30 години работи с деца от ромски произход и г-жа Христина Герджикова, която също има богат опит в обучението на тези деца.

За осъществяване на връзка и работа с родителите на децата беше назначен медиаторът от ромски произход – Богомил Цанов, който добре познава спецификата на населението в кв. „Факултета“ и осъществяваше непрекъсната връзка с родителите през времето на изпълнението на проекта.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

За повишаване на квалификацията и компетентностите на педагожките и на медиатора, те преминаха през обучение в Страсбург в Съвета на Европа през м. юни 2015 г. и през две обучения в София.

През лятото на 2015 г. беше сформирана специална комисия, която да утвърди критерии за прием на децата в подготвителните групи по проекта, както и да приеме децата по утвърдените критерии. Ето най-важните критерии, по които се извърши приема на децата:

- Децата на социално слаби семейства
- Децата сираци и полусираци
- Децата на многодетни семейства
- Децата на самотни майки
- Децата с хронични заболявания

Бяха формирани две полудневни групи от по 25 деца или общо 50 деца. На 16.09.2015 г. тяхното обучение започна в централната сграда на училището в две специално оборудвани с малки чинове стаи до приключване на обзавеждането на новите класни стаи. Децата се обучаваха по програмата на МОН за предучилищна група от 5 годишни деца през първата година и за 6 годишни деца през втората година, като часовете по български език и литература бяха удвоени. След завършване на оборудването на новите класни стаи, изградени по проекта, малчуганите бяха преместени там.

В първите месеци от стартиралото обучение през 2015 г. децата трудно говореха на български език, нямаша устойчиво внимание, не познаваха никакви букви и цифри, някои от тях не можеха правилно да държат молив или химикал, не можеха да рисуват и да преразказват. Обучението им беше истинско предизвикателство за двете педагожки – г-жа Тонева и г-жа Герджикова. С много такт, внимание и постоянство те работиха с децата в продължение на двете учебни години – 2015/2016 и 2016/2017.

Ето кратко резюме на резултатите от обучението на децата:

Български език и литература

В началото на проекта децата имаха съществени пропуски в езиковото и речевото си развитие. Не умееха да разказват свързано по картина, а казваха само отделни фрази и изречения, нямаша необходимия за възрастта запас от

думи, някои от тях трудно говореха и разбираха български език. Имаха сериозни нарушения в силата, височината и темпа на говорене и в интонационната оформеност на изреченията.

В края на проекта се забелязва сериозен напредък при по-голяма част от обхванатите деца: освен, че са придобили основни училищни и хигиенни навици, норми на поведение в училищна обстановка и извън нея, те проявяват все по-голям интерес към книжки и букви. По-добре е развито умението им да разказват, въпреки че все още използват в речта си предимно прости разширени изречения и не са усвоили достатъчно параметрите на сложните изречения. Продължава обогатяването на речника им с нови думи и изрази. Разграничават елементите на речта, но допускат грешки при определяне на звуковете.

Математика

При стартиране на проекта повечето деца имаха сериозни проблеми в подготовката си по математика – не познаваха цифрите на числата до десет, някои от тях не можеха да покажат с пръсти или да кажат с думи на колко години са, трудно сравняваха количества от две предметни групи и не използваха правилно термините за посоки, направления, местоположение. Отчетените резултати в края на проекта показват, че при голяма част от учениците има оптимални условия за успешно включване в работата по математика в първи клас. Децата умеят да групират предмети по различни признаци: вид, цвят, форма, функционална принадлежност. Сравняват количествата на две предметни групи чрез релациите „повече“, „по-малко“, „толкова-колкото“. Разпознават и назовават геометричните фигури кръг, квадрат, триъгълник. Познават цифрите на числата до десет и могат да броят до десет, определят и назовават количества от предмети с числата до десет. Установяват равенство или неравенство между количеството на предмети от две групи.

Околен свят

В началото на проекта децата се затрудняваха много при овладяване на образователното съдържание по направлението. Трудно се ориентираха в неживата природа и влиянието ѝ върху живата /растения, животни и хора/. Нямаха конкретни представи за населеното място, в което живеят, за

обществени и жилищни сгради, за превозните средства, за проява на екипност и сътрудничество с различни деца.

В края на проекта децата вече се ориентират в неживата природа и влиянието ѝ върху растителния и животинския свят, и поведението на хората. Различават растенията от животните и неодушевените предмети. Различават животните и ги осъзнават като живи същества, осмислят необходимостта от спазване на правила и норми на поведение сред природата според промените в климата.

Имат представа за хората от най-близкото им обкръжение и техните домашни задължения. Проявяват емоционално и оценъчно отношение, спазват норми за безопасност.

Музика

В началото на проекта децата знаеха и можеха да изпълняват песни, свързани само ромската култура и етнос, нямаша добре развита слушателска и изпълнителска култура.

В края на проекта музикалният слух, представите и уменията на децата по посока елементите на музикалната изразност, приобщаването към българския фолклор, слушателската и изпълнителската култура са на задоволително ниво. С помощ възпроизвеждат и броят на глас метрични времена в различни метруми и имат най-общи слухови представи за вокална и инструментална музика, за тембър, темпо, динамика.

Изобразително изкуство

При стартирането на проекта децата не разпознаваха произведенията на изобразителното изкуство, заложили в образователното съдържание. Не можеха да използват самостоятелно изобразителни материали и пособия, имаша съществени пропуски при моделирането на фигури.

В края на проекта все още се допускат индивидуални грешки при разпознаване на произведенията на изобразителното изкуство, заложили в образо-

вателното съдържание, но децата вече могат да използват самостоятелно изобразителни материали и пособия по рисуване, апликиране и моделиране. Не всички от тях изграждат цялостно творбите си, но проявяват все по-голям интерес и желание за работа.

Конструирание и технологии

В началото на проекта децата се затрудняваха изключително много при изпълнение на конструктивно – техническите задачи, защото до този момент не бяха боравили с ножици и лепило. Тези затруднения бързо ги демотивираха и те губеха интерес и желание за работа. Беше необходимо да се планират дейности за индивидуална работа, за да се преодолеят по-бързо и лесно пропуските.

С приключването на проекта децата имат вече елементарни конструктивно-технически представи, умения и проявено позитивно отношение към дейността. Все още някои имат пропуски при изпълнението на конструктивно-техническите задачи, при разпознаването и работата с различни материали, но се справят с поставените задачи за изработване на модели, изделия и трудови действия с частична помощ или насоки от учителя.

Отбелязване на различни празници

За развитие на творческите умения на децата през двете години на проекта бяха готвени и изнасяни пред родителите музикално-поетични програми за Коледа, 8 март, Първа пролет и по случай завършването на учебните години. Децата постепенно свикнаха с публика и притеснението им изчезна. В края на втората година от проекта те вече добре рецитираха по-дълги текстове и изпълняваха правилно детски песнички.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

Социална и образователна интеграция на децата

За успешната социална интеграция на децата бяха организирани три посещения и съвместни празници с възпитаниците на детските градини в район „Красна поляна“ – за Коледа посещение и празник с децата от 196 ДГ „Шарл перо“, за Баба Марта – празник с децата от 169 ДГ „Коледарче“ и празник на пролетта с децата от 128 ДГ „Феникс“. Тези посещения предизвикаха много радост и емоции за децата-бенефициенти по проекта, защото те имаха възможност да пеят, рецитират, танцуват и да се забавляват заедно със своите връстници.

За осъществяване на добрата образователна и социална интеграция на децата по проекта бяха организирани едно посещение на софийския зоопарк и едно посещение в детския научен център „Музейко“. Тези събития оставиха много интересни впечатления у децата и те дълго разказваха за тях.

С децата – бенефициенти по проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“ системно през месеците работеха и доброволците от фондация „Актуални младежи“. Те осъществиха с тях хубави тържества по случай: Коледа, Великден, Деня на независимостта на България, 1 ноември – Деня на будителите, организираха с тях и един Празник на благодарността. По метода на Мария Монтесори младите доброволци увлекателно и достъпно разказваха за същността на всеки празник и изпълняваха забавни игри с децата. Тези прояви допринесоха много за развитие на общата култура на малчуганите.

За развитие на съръчността и техническите умения на децата от подготвителните групи по проекта през м. юни и юли на 2016 г. бяха осъществени арт-школи, в които те рисуваха, апликираха и изработваха различни изделия от картон и хартия. Тези занимания повишиха уменията им за изпълнение на творчески дейности.

4. Осигуряване на безплатен обяд и закуска за 50 деца – бенефициенти по проекта, както и безплатен обяд за 100 деца от другите подготвителни групи в училището:

За изпълнението на тази дейност от проекта бяха назначени домакин – закупчик, главен готвач, помощник готвач и хигиенист. Това се оказа една от най-важните дейности, защото нейното изпълнение създаде допълнителен стимул за родителите за участието на децата им в учебните занятия на предучилищната подготовка. Като се има предвид бедността на голяма част от населението в кв. „Факултета“, получаването на безплатен топъл обяд и закуска за децата имаха силно мотивиращ характер. Всеки ден в учебните дни децата по проекта получаваха топла закуска и обяд с тристепенно меню, което се приготвяше според изискванията в наредбите на РИОКОЗ за хранене на деца от подготвителни групи. Менюто се съставяше с участието на медицинската сестра в 75 ОУ „Тодор Каблешков“.

Създаването на навици за здравословно хранене се оказва истинско предизвикателство за педагозите, защото децата не бяха научени да се хранят с топла супа и основно ястие, а консумираха много хляб и малко друга храна. В резултат на много разяснителна работа с тях, те започнаха да променят хранителните си навици.

Безплатен топъл обяд получаваха и още 100 деца от другите подготвителни групи в 75 ОУ „Тодор Каблешков“. Това значително повиши посещаемостта на децата в училище, както и създаде у тях навици за здравословно хранене.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

5. Здравословен начин на живот:

За изпълнението на тази дейност бяха назначени психолог, логопед и преподавател по физическа култура и спорт

От м. октомври 2015 г. всяка седмица с децата по проекта работеха логопедът Арпи Масихи, както и преподавателят по физическо възпитание и култура – Тошо Кючуков. По тази дейност през първата учебна година с децата работи и психологът Доротея Панова, а през втората година - психологът Траянка Григорова.

Ето кратко резюме на резултатите от работата им.

Резултати от работата на логопеда Арпи Масихи:

Децата, включени в проекта за първи път постъпваха в институцията и се отделяха от семейната среда. Беше направена първична оценка на децата, след което последва период на адаптация. Това наложи първоначално въвеждане на правила, работи се върху формирането на способността на децата сами да възприемат и класифицират предметите, за изграждането на базисни понятия, за обогатяване на речниковия запас и за формиране и развиване на свързана реч.

Положиха се основите за предстоящия ограмотителен процес. Работено е за фонологично осъзнаване: рима, определяне на начален, среден и краен звук, определяне на сричките в думите, сегментиране, манипулиране и др. Работата върху горепосочените модули засегна и двете страни на речта-експресивна (продукция) и импресивна (разбиране).

При някои деца се наложи индивидуална артикулационна терапия. При няколко от децата се констатира нуждата от консултация с ортодонт и евентуално ортодонтоско лечение.

След двугодишния период на работа се отчита прогрес в затвърждаването на основни понятия и спазване на поставените правила, повиши се мотивацията на децата за посещаване на училище.

Резултати от работата на психолозите Доротея Панова и Траянка Григорова:

В началото на работата психологът Доротея Панова откри области, в които децата демонстрираха много затруднения като: висока импулсивност и неспособност за контрол над импулсите, агресия и липса на всякакви задръжки в критични ситуации, липса на асоциации и разпознаване на символи. Поради тази причина многократно беше прилагана индивидуална работа за намаляване на негативните чувства, за развитие на уменията за справяне с гнева и развитие на емпатичните възможности.

Основната част от работата и беше насочена за развитие на асоциативното и символичното мислене, поради осезаемата бедност на мисловните конструкции и силната им обвързаност с реалността. Бяха положени усилия за

подобряване на способностите за изразяване на вътрешните преживявания и разбиране на преживяванията на околните.

През втората година психологът Траянка Григорова работи активно върху следните компоненти: правилно възприемане на една задача и създаване на представа за извършваната дейност, подпомагане на изграждането на представа за обектите при липса на зрителна информация, стимулиране на въображението на децата, стимулиране на отборното чувство и сплотеността на членовете на групата, изграждане на хармонична представа за собственото тяло и неговите части, генериране на увереност в собствените възможности, стимулиране на желанието за общуване с другите и развитие на емпатията у децата.

В следствие на системната работа на двете специалистки бяха редуцирани много от посочените дефицити у децата. На голяма част от тях бяха изготвени индивидуални психологични изследвания.

Резултати от работата на Тошо Кючуков – преподавател по физическа култура и спорт:

В началото на работата с децата по физическа култура и спорт се установи, че те нямат двигателна култура, не реагират на команди и не могат да изпълняват елементарни упражнения. През двугодишния период на обучение целенасочено с децата по проекта се работи за повишаване на двигателната им култура със система от общоразвиващи и специални двигателни упражнения.

В края на обучението те могат да реагират бързо и точно при подадени команди „мирно“, „свободно“, „наляво“, „надясно“, „кръгом“. Могат точно да изпълняват поставените в часа задачи, като различни хвърляния нагоре и ловене с една ръка, лазене по наклонена дъска или пейка, умеят да играят бадминтон и да въртят обръч. Стремят се към прецизност в изпълнението на всички упражнения.

С помощта и на педагожките Христина Герджикова и Ценка Тонева бяха заучени български народни танци, които децата изпълниха пред гостите на международната конференция „Нов подход в интеграцията“ в Националната галерия „Квадрат 500“ на 26.11.2015 г., както и пред гостите за откриването на новопостроените помещения по проекта на 17.02.2016 г.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

Здравни беседи

За осъществяване на работа с родителите, която да способства за формиране на умения и компетентности за здравословен начин на живот и правилно родителстване, всеки месец се провеждаха родителски срещи, на които д-р Весела Ганчева изнасяше беседи на здравна тематика. Ето някои от засегнатите теми: Витамини и микроелементи, Здравословно хранене на децата, Орална хигиена, Болести на мръсните ръце, Вредата от тютюнопушенето, Болести, предизвикани от тютюнопушенето, Оказване на първа помощ, Болести, предавани по полов път и др. В края на всяка среща д-р Ганчева отговаряше на въпросите на родителите и даваше съвети за правилното отглеждане на децата, както и за предпазването и на родителите от най-разпространените заболявания.

6. Работа с родителите:

Бенефициенти по проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“ бяха и родителите на приетите деца. За осъществяване на пряка връзка с тях работеше медиаторът Богомил Цанов, който редовно посещаваше домовете на отсъстващите по неуважителни причини деца. Той успяваше да намери верния тон при разговорите с родителите, да ги мотивира да не допускат отсъствия на децата.

Като основен проблем в работата с родителите можем да изтъкнем факта, че те бързо губеха интерес към различните прояви и често се нуждаеха от непрекъснато напомняне, за да вземат участие в предстоящите събития. Все още при някои от ромските семейства, бенефициенти по проекта, образованието не представлява ценност. Въпреки проблемите в работата с родителите, можем да изтъкнем, че те постепенно промениха нагласите си, видяха резултатите, които постигнаха техните деца и бяха доволни от осъществените дейности.

На провежданите всеки месец родителски срещи, освен изнасянето на здравни беседи, се обсъждаха и проблемите и напредъка на децата в учебния процес.

На родителските срещи бяха раздадени помощни материали за родителите, които специално бяха отпечатани за целите на проекта като: „Здравословно букварче за деца и родители“, „Здравословно хранене на деца от 3 до 7 години“, „Влияние на тютюневия дим върху здравето на децата“. На последната родителска среща бяха раздадени материали за лятна работа в къщи по писане и математика, с помощта на които децата лесно и забавно да се упражняват по време на ваканцията.

7. Работа с деца и родители:

Това беше една от най-интересните дейности по проекта, която имаше за цел да приобщи родителите към процеса на образователна и социална интеграция и те да се почувстват важна част от него. По тази дейност бяха осъществени следните събития:

Родителите и децата посетиха два пъти театър „Ателие 313” и гледаха куклените представления: „Неродена мома” и „Клоунът и неговите деца”, а в 75 ОУ театърът гостува със следните постановки: „Дванайсетте месеца”, и „Пепеляшка”. Тези представления създадоха много радост за децата и родителите им.

Изключително интересен беше спортният празник, наречен: „Състезавам се заедно с мама и татко“, в който децата и техните родители бяха разделени на 5 отбора, които се състезаваха помежду си. Надпреварата беше изключително оспорвана и предизвика много емоции за участниците.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

По дейността „Работа с деца и родители“ бяха организирани три творчески ателиета за апликиране, изработка на куклички и изработка на джуджета под ръководството на петима дизайнери. Тези прояви допринесоха за по-добрата връзка между членовете на семействата – бенефициенти по проекта и за развитието на творческите способности на децата.

8. Информация и публичност:

По тази дейност бяха организирани две конференции – откриваща – на 29.05.2015 г., в която взе участие г-жа Гуро Катарина Викьор – посланик на Кралство Норвегия в България и закриваща – на 28.04.2017 г.

Тези събития бяха отразени от БНТ2

Създаден беше линк към сайта на Район „Красна поляна“, на който редовно се помещаваха електронни публикации по проекта, придружени с много снимков материал - **www.krasnapoliana.com**

Широко в публичните медии беше отразено откриването на новопостроените помещения по проекта на 17.02.2016 г., в което участие взеха проф. Николай Денков – зам. министър на образованието, г-жа Елизабет Аспакер – норвежки министър по въпросите на ЕИП и ЕС за България и г-жа Гуро Катарина Викьор – посланик на кралство Норвегия в България.

Предефиниран проект "Образователна интеграция, здраве и социално развитие" по договор № Д 03 - 15/21.01.2015 по Компонент 4 на Програма BG06 "Деца и младежи в риск" по ФМ на ЕИП 2009-2014 с бенефициент район "Красна поляна" на Столична община и ПО - МОН, ГД "Структурни фондове и международни образователни програми"

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дейностите, осъществени по проект „Образователна интеграция, здраве и социално развитие“, имат голямо социално значение за жителите на кв. „Факултета“. Те превърнаха 75 ОУ „Тодор Каблешков“ в център за предучилищна подготовка на ромските деца. Новоизградените класни стаи са уютни и привлекателни за децата, а училището получи модерен кухня и столова.

Повиши се броят на обхванатите в образователните институции деца от общността и се разшири мрежата от допълнителни педагогически услуги, които подпомагат подготовката и адаптацията на децата за училищните дейности.

Децата значително подобриха познанията си по български език, като важно условие за успешно продължаване на образованието.

Децата придобиха навици за здравословно хранене, а техните родители разшириха познанията си за здравословно отглеждане на децата. Децата придобиха хигиенни навици и подобриха значително двигателната си култура. Активната работа с родителите създаде навици за отговорно родителстване.

Децата получиха адекватна психологична и логопедична подкрепа, която да ги подпомогне в адаптацията при постъпването в 1 клас.

Значително се подобриха социалните умения на децата, повиши се самочувствието и увереността им в собствените способности

Повиши се мотивацията на децата и родителите, бенефициенти по проекта, за успешното продължаване на обучението в първи клас.

Повиши се квалификацията на включените в проекта педагогически кадри и на медиатора – те участваха в две обучения в България и едно в Страсбург в Съвета на Европа.

PROGRAM BG 06 "CHILDREN AND YOUTH AT RISK", FUNDED BY THE FINANCIAL
MECHANISM OF EUROPEAN ECONOMIC AREA 2009-2014

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social
Development" with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE PROJECT

SOFIA, 2017

OUTLINE OF THE PROJECT:

We are glad to present to you a short analysis of the results of the redefined project “Educational Integration, Health and Social Development” implemented in 75th Elementary School “Todor Kableshev”, Fakultetla, Krasna Polyana District, Sofia Municipality. The project was realized with the financial support of Program BG-06 “Children and Youth at Risk” and the Financial Mechanism of European Economic Area 2009-2014 with Program operator Ministry of Education and Science, General Directorate „Structural Funds and International Educational Programs”.

Overall budget of the project: 359, 240 euro

The implementation of the project started with the signing of Contract № Д 03-15 on 21st January 2015 between prof. Todor Tanev – minister of Education and Science and Mr. Ivan Chakarov – mayor of Krasna Polyana District and manager of the project. In April 2016, an Annex to the contract was signed for the continuation of the project actions for one additional year – till 30th April 2017.

Two trainings took place during the project - the two pedagogues and the mediator, working on the project, were trained in Strasbourg in the period 2nd -4th June in the European Council and underwent an additional training in Sofia for improving skills and competences connected to their role in the project.

PROJECT DESCRIPTION:

The realization of the project is a result of the multiple meetings and discussions between representatives of Sofia Municipality-Krasna Polyana District, the Ministry Council, the Ministry of Education and Science and Sofia Council.

The need for integration of the Roma community in the district is a top priority in the work of the municipality administration. Experience shows that to prevent the early school dropout of Roma children, we need to start work with them at an early age so that we can build sustainable habit, interest and motivation to learn.

The following actions took place as part of the project “Educational Integration, Health and Social Development”:

1. Building and renovation actions for establishing a kitchen, canteen and two new classrooms in a 20-year-old rough construction in 75th Elementary School “Todor Kableskov”, Fakulteta neighborhood.

This action turned out to be one of the most important ones as through it we built two new classrooms for early preschool preparation for the children of the neighborhood who do not attend kindergarten. We also built a kitchen and a canteen for the 75th School which was the only one in the neighborhood without such facilities for the students.

We organized a procurement for construction and repairs actions as a result of which the company “Electra team” was chosen to fulfill it under the building and investment supervision of “Eurovision Engineering”. The reconstruction was successfully finished meeting the deadline on 10th August 2015. With the procurement, we managed to cut the expenditures and save 56 750 leva from the amount written in the budget. This money was used for vertical planning and renovation of the facade of the outbuilding of 75th Elementary School where the new facilities are established.

The overall amount spent on construction and renovation actions is 124 797 euros.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with
a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

2. Equipment and furnishing of the new kitchen, canteen and two classrooms for early preschool preparation for children aged 4 to 6 years:

A procedure according to the Public Procurement Law was organized for the delivery of kitchen equipment and furniture of the two classrooms. “Garkov Consult Ltd.” and “BIS LTD” were the firms selected as contractors.

The equipment of the kitchen and the canteen was completed according to a preplanned project – modern, functional and in line with all standards and requirements for such facilities.

The furnishing of the two classrooms was also done according to a preplanned project which included the selection of bright, fresh colors that contributed to the cozy atmosphere.

For the learning goals connected to the education of the children, we bought student’s books and activity books for preschool preparation of 5 and 6-year-olds, additional materials for the classes on construction and technology, materials for the Art Workshops for children, organized in the summer months of 2016. We also purchased coloring books, schedule and daily routine posters and books for learning the letters and the numbers.

For the events connected to the celebration of different occasions, we purchased national folklore costumes for boys and girls and costumes representing animals and flowers.

For the interactive lessons for children and for the printing of the necessary documentation, we purchased two portable computers and two multifunctional devices. For reaching an acceptable temperature in the classrooms after the end of the heating season, we purchased and used two heating appliances.

3. Educational and social integration and bilingual training of 50 children of Roma origin, who have not attended kindergarten

This activity turned out to be the key to the successful implementation of the project “Educational integration, Health and Social Development” as it addressed the main goal of the project.

Two teachers with a degree in Preschool Pedagogy, who work in 75th Elementary School “Todor Kableskov” and have experience with bilingual children, were hired for the job – Ms Tsenka Toneva, who has worked with Roma children for more than 30 years, and Ms Hristina Gerdzhikova, who also has a rich experience in the field.

For establishing a connection with the parents of the children we hired the mediator of Roma origin Bogomil Tsanov who knows the community of the Fakulteta neighborhood well and helped with the constant communication with the parents during the time of the project implementation.

For increasing the qualification and competence of the pedagogues and the mediator they participated in a training in the European Council in Strasbourg in June 2015 and two additional trainings in Sofia.

In the summer of 2015, a special commission was assembled whose task was to establish the criteria for admission of children in the preschool groups of the project and to conduct the admission process itself. Here are some of the main criteria:

- Children from indigent families;
- Orphans and half-orphans;
- Children from large families;
- Children of single mothers;
- Children with chronic illnesses;

We formed two half-day groups of 25 children each, the overall number of children being 50. On 16th September 2015, their educational course began in the main building of the school, in two specially equipped with small desks classrooms where the children studied till the furnishing of their new classrooms was completed. They followed the program of the Ministry of Education and Science designed for 5-year-olds, the number of the classes on Bulgarian and Literature being doubled. After the completion of the renovation and equipment of the new classrooms, the children moved there.

In the first months of the training started in 2015 the children spoke Bulgarian with difficulty, had a short attention span and didn't recognize any letters or numbers. Some of them were not able to hold a pen or pencil in the right manner, some couldn't draw or retell stories and events. The educational process was a real challenge for the two teachers – Ms. Toneva and Ms. Gerdzhikova. With a lot of patience, attention, and perseverance they worked with the children during the two school years – 2015/2016 and 2016/2017.

Here is a short summary of the achievements of the students in the disciplines:

Bulgarian language and Literature

In the beginning of the project, the children had substantial flaws in their language and speech development. They could not describe a picture cohesively and only used separate phrases and sentences. They did not possess the vocabulary associated with their age and some of them had difficulty understanding and speaking Bulgarian. We noticed severe disturbances in the power and the height of their voices, the speed of speaking and the intonation of the sentences.

In the end of the project we observe progress in most of the children: they have developed school and hygiene habits, acceptable behavior in school and out-of-school conditions and, moreover, they show genuine interest in books and reading. They have developed their speaking and retelling skills although they still use mainly short sentences and have not mastered the use of complex and compound sentences. They keep expanding their vocabulary with new words and phrases. They make difference between the elements of speech and they make no mistakes when determining sounds.

Mathematics

At the start of the project most of the children had serious gaps in their preparation for the subject – they did not recognise the numbers from one to ten, some of them could not show with fingers or tell how old they were, they had difficulty making difference between quantities and did not use correctly the vocabulary connected to direction and location. The final results of the project show that a big part of the students has the necessary skills to enroll in the mathematics program for first grade. The children are now able to sort into groups objects according to different features: type, color, shape, functionality. They compare the quantity if two object groups using the relations “more”, “fewer”, “as much/many as”. They recognize and name the shapes circle, square, triangle. They know the numbers and can count from one to ten and can also define and name the quantity of objects with the numbers from one to ten. They recognize when the quantities of objects of two groups are equal or not.

Environment

At the start of the project, it was very hard for the children to learn the material on this subject. It was hard for them to define the limits of non-living nature and its interaction with living nature (plants, animals, people). They did not have a clear idea of the city they live in, for public or apartment buildings, for vehicles, for teamwork or collaboration with different children.

At the end of the project, the children can already see the logic behind the connection between non-living and living nature and plants, animals and human behavior in particular. They make difference between plants and animals and non-living objects. They recognize animals and see them as living creatures, understand the need for rules and norms of behavior when it comes to nature and climate change.

They can say who their closest people are and what their domestic obligations are. They demonstrate emotional and evaluative attitude. They stick to safety rules and precautions.

Music

At the beginning of the project, children were able to sing only songs connected to the Roma culture and ethnicity and did not have well-developed habits of listening and performing.

At the end of the project the children's musical taste, notions and skills concerning the elements of musical expression, the affiliation with the Bulgarian folklore, their listening and performing skills are satisfactory. With help from a teacher, they can count metric time and have an overall notion of vocal and instrumental music, timbre, pace, dynamics.

Art

At the start of the project, the children did not recognize the works of art included in the educational program. They were not able to use art materials by themselves and experienced serious difficulty modeling figures.

At the end of the project, they make mistakes when recognizing the works of art only occasionally. The children can now use by themselves art materials for drawing, applying and modeling. Not all of them finish their works but as a whole everyone is much more interested and willing to do art work.

Construction and technology

In the beginning, children had great difficulty fulfilling tasks connected to construction and technology as they had never used scissors and glue before. This fact demotivated them and they quickly lost interest and willingness to work. It was necessary to plan activities for individual work with every child to quickly and more effectively fill the gaps.

At the end of the project, we see that children have elementary technical skills, notions and positive attitude towards the field. Some children still experience difficulty when carrying out technical and construction tasks, when picking and working with different materials but they are doing well with modeling, hand-making and manual work with some help from the teachers.

Various Celebration Events

For developing the creative skills of the children, during the two years of the implementation of the project we organized many musical and poetical performances for the parents - for Christmas, for The 8th of March, the First day of Spring and for the end of the school year. The children got used to performing and being watched and now they are much more relaxed on stage. In the end of the second year, they demonstrate very good reciting and singing skills.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with
a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

Social and educational integration of the children

For the successful social integration of the children participating in the project, we organized three visits and mutual celebrations with the children attending the kindergartens in Krasna Polyana District:

- for Christmas – a visit and a celebration with the children from 196th Kindergarten “Charles Perot”;
- for the 1st of March - “Baba Marta” - a celebration with the children from 169th Kindergarten “Koledarche”
- for The First Day of Spring – a celebration with the children from 128th Kindergarten “Phoenix”.

These visits were a source of joy and positive emotions for the children participating in the project as they presented an opportunity for them to sing, recite,

Redefined project on Component 4 “Educational Integration, Health and Social Development” with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

dance and have fun along with other children their age.

For the success of the social and educational integration of the children the project included one visit to the local zoo and one visit to the children's educational center "Muzeiko". These events made a lasting impression on the children.

During the time of the project, the volunteers from "Actual Youth" Foundation worked systematically the children participating in the project "Educational Integration, Health and Social Development". They participated in the organization and happening of many celebrations: Christmas, Easter, Independence Day, 1st of November – the day of the National Leaders. They organized one special event called "The Day of Gratitude". Using the Maria Montessori method, the volunteers told the story and idea behind every celebration and played a lot of games with the children. These events contributed a lot to the common knowledge and cultural awareness of the children.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with
a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

For developing the children's dexterity and technical skills we organized series of art workshops in June and July 2016. During the workshops, the children had an opportunity to draw, apply, make things out of paper and cardboard. These activities boosted the children's creativity and ability to work on tasks connected to art.

4. Providing free lunch and breakfast for the 50 children participating in the project and free lunch for 100 children from the other pre-school groups in the school

For the implementation of this activity, we hired a host-purchaser, a chef, an assistant chef and a sanitary officer. This turned out to be one of the key activities of the project as it stimulated parents to bring their children to the school for their preschool preparation. Having in mind how big the poverty rate in the Fakulteta neighborhood is, free warm lunch and breakfast are strongly motivating. Every school day the children got warm breakfast and a three-course lunch, which were cooked by the criteria and norms of Regional Inspectorate for Protection and Control of Public Health. The school nurse participated in the selection and design of the menu.

Building habits for a healthy diet was a real challenge for the teachers because the children were not used to eating fresh soup and main dish – instead, they ate a lot of bread and little else. After many talks on the topic, they started changing their eating habits.

Free lunch was provided to 100 more children from the preschool groups in 75th Elementary School that were not part of the project. This led to the steady increase in the school attendance and built in them healthy diet habits.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with
a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

5. Healthy Lifestyle

For the implementation of this activity, we hired a psychologist, a speech therapist and a Physical education teacher.

From October 2015 on, the children participating in the project worked with the speech therapist Arpi Masihi every week. They also had sessions with the PE teacher Tosho Kiuchikov. The psychologist Doroteya Panova worked with the children during the first year of the project and the psychologist Trayanka Grogorova during the second one.

Results from the work of the speech therapist Arpi Masihi

The children participating in the project were for the first time joined an institution and come out of their family environment. We made a preliminary evaluation and after that a period of adaptation took place. This required the settlement of rules and work on the formation of the ability to perceive and classify objects, to understand basic notions, to enrich their vocabulary and to form and develop their connected speech.

We laid the basis for the upcoming literacy process. We worked on phonetic awareness: rhymes, defining initial, middle and final sound, designating syllables in words, segmenting, manipulation, etc. The work on these modules involved both dimensions of speech – the expressive (production) and the impressive (perception).

With some children, we had to put to action individual articulation therapy. In several cases, there was a need for consultation with an orthodontist and possible orthodontic treatment.

After the two-year course of work, there is progress in the understanding and use of some notions, the respect to rules and an overall increase in the motivation of the children to go to school.

Results of the work of the psychologists Doroteya Panova and Trayanka Grigorova:

In the beginning, the psychologist Doroteya Panova highlighted areas in which the children experienced difficulties such as: high impulsiveness and inability to control emotions, aggression, and lack of temper in critical situations, lack of association skills and recognition of symbols. For this reason, in many cases, we worked individually with the children towards reduction of negative emotions, development of skills for dealing with anger and development of empathy.

Our work was mainly focused on the development of associative and symbolic thinking due to the simplicity of rational constructions and the strong connectedness with reality. We made an effort to improve the children's skills for expression of their inner emotions and understanding those of the others.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

During the second year the psychologist Trayanka Grigorova worked actively on the following components: correct understanding of a task and deriving a notion of task completion, supporting the establishment of mind-picture of objects when a visual contact is absent, developing children's imagination, raising team spirit and association with the group, developing physical awareness of the body and its parts, generating self-confidence and trust in one's abilities, stimulating the willingness for communication with the others and developing empathy.

As a result of the work of both psychologists we notice a notable reduction of many of the mentioned deficiencies. Many of them went through individual psychological tests and evaluation.

Results from the work of Tosho Kiuchukov – Physical education and sport teacher

In the beginning of the PE course it came clear that the children lack physical and movement culture, do not respond to commands and cannot execute elementary exercises. During the two-year PE course, our utmost goal was to develop physical and movement culture using a system of general and specialized movement exercises.

In the end of this course, we see that children react quickly and precisely to commands like “shun”, “at ease”, “turn left”, “turn right”, “round”. They can execute the tasks given in class like throwing a ball and catching it with one hand, crawling on a slanted plank or bench, playing badminton and using a hula-hoop.

With the help of the pedagogues, Hristina Gerdzhikova and Tsenka Toneva children learned and practiced some Bulgarian folklore dances which were performed for the guests of the International Conference “New Approach to Integration” in the National gallery “Square 500” on the 26th November 2015. The children performed the folklore dances at the opening of the new classrooms on the project on 17th February 2016 as well.

Health talks

For involving the parents in a way that will support the formation of skills and competences for healthy lifestyle and parenting, every month we organized parent meetings at which Dr. Vesela Gancheva gave talks on topics connected to health and healthy lifestyle. Here are some of the covered topics: Vitamins and microelements; Healthy diet for children; Illnesses caused by dirty hands; The dangers of tobacco smoking; Illnesses caused by tobacco smoking; First aid; Sexually transmitted diseases, etc. At the end of every meeting, Dr. Gancheva answered the questions of the parents and gave advice on responsible parenting and prevention of the most wide-spread diseases.

6. Work with the parents

The parents of the children selected to participate in the project “Educational Integration, Health and Social Development” were also beneficiaries of the project. The mediator Bogomil Tsankov was responsible for the contact with the parents who always visited the homes of the children who do not go to school without a meaningful reason. He managed to find the right way to communicate with the parents and to motivate them not to let their children skip school.

As the main problem in the work with parents, we can point out the fact that the quickly lost interest in the different activities and often needed constant reminders to participate in the upcoming events. Some of the Roma families beneficiaries of the project still do not recognize education as valuable. Despite the drawbacks in the work with the parents, we can say that they did, with time, change their attitude, saw the results that their children achieve and were satisfied with the actions.

During the monthly parent meetings aside from the Healthy lifestyle topics, parents had a chance to discuss the problems and the achievements that children went through at school.

During the parent meeting parents received printed materials supporting the project goals like: “My first book on Healthy lifestyle for parents and children”, “Healthy diet for children 3-7 years old”, “The impact of tobacco smoke on children’s health”. On the last parent meeting, we handed out materials for summer homework in writing and maths so that the children have the chance to exercise during the holidays.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with
a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

7. Work with children and parents

This was one of the most interesting actions of the project whose main goal was to involve parents in the process of educational and social integration so that they can recognize themselves as an important part of it. For the implementation of this action we organized the following events:

- Parents and children went twice to “Atelier 313” theater and watched the puppet performances “Unborn maiden” and “The Clown and his children”. The theater came to the school to perform the spectacles “The Twelve Months” and “Cinderella”. These performances left the children and their parents full of joy.

- The sports event "I Compete along with Mom and Dad" in which the children and the parents were divided into 5 teams who competed against each other was very interesting. The competition was very emotional for everyone.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

- For the implementation of the action “Work with children and parents,” we organized three art workshops for applying and puppet making in which the participants worked along with five professional designers. These events contributed to the strengthening of the connections and communication within the families and for the development of the children’s skills in the field of art.

8. Information and Publicity

For the implementation of this action, we organized two press conferences – an opening one on 29th May 2015 with Ms. Guro Katharina Vikor (ambassador of the Kingdom of Norway in Bulgaria) as a special guest; a closing one – on the 28th April 2017.

These events were broadcasted by the Bulgarian National Channel - BNT 2.

We created a webpage as part of the website of Krasna Polyana District on which we posted articles and information about the project along with many photos – krasnapolyana.com

The opening of the newly built classrooms, kitchen, and canteen which took place on 17th February 2016 got a broad media coverage. Special guests at the opening were Prof. Nikolay Denkov – Deputy Minister of Education, Ms. Elisabeth Aspaker – Norwegian minister of EEA and EU for Bulgaria and Ms. Guro Katharina Vikor – ambassador of the Kingdom of Norway in Bulgaria.

Redefined project on Component 4 "Educational Integration, Health and Social Development" with a beneficiary Krasna Polyana District, Sofia Municipality
Contract № Д 03-15 from 21st January 2015

CONCLUSION:

The actions completed within the project “Educational Integration, Health and Social Development” have a deep social impact on the community living in Fakulteta District. This turned 75th Elementary School in a center of preschool preparation for Roma children. The newly built and renovated classrooms are cozy and attractive for the children and the school got new kitchen and canteen.

The number of the children from the local community who have joined an educational institution has gone up and the network of pedagogical services which support the preparation and adaptation of children for the school environment has been broadened.

The children have significantly improved their knowledge and skills in Bulgarian which is an important condition for their successful school development.

The children built healthy eating habits and their parents broadened their knowledge on parenting. The children built hygiene habits and improved their physical and movement culture. The active work with parents helped the building of habits for responsible parenting.

The children received adequate support from a psychologist and a speech therapist which will contribute to the adaptation process when starting the first year of school.

The social skills of the children have been significantly improved and the self-esteem and confidence of the children have increased.

The motivation of the children and the parents participating in the project for starting first grade at school has increased.

The professional qualification of the pedagogical professionals and the mediator was improved – they took part in two trainings in Bulgaria and one in the European Council in Strasbourg